

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Crisis Theologica

Cárdenas, Juan de

Sevilla, 1687

Cap. III. An qui non potest recitare Matutinum, & Laudes, & dubitat, an possit reliquas horas, teneatur ad illas?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75689](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75689)

CAPVT III.

An qui non potest recitare Matutinum, & Laudes, & dubitat, an possit reliquas horas, teneatur ad illas?

SUMMARIVM.

Status presentis dubij proponitur. num. 17.

De graviter egrotante non est scrupulose inquirendum. n. 18.

Graviter egrotans dubius, an possit recitare aliquam horam; ad nullam tenetur. n. 19.

An tunc standum sit pro præcepto recitandi? num. 20.

Standum tunc pro periculo damni causandi à recitatione. n. 21. & seq.

17. **V**idimus initio capituli 1. Authores, qui negarunt obligationem recitandi horas reliquas in eo, qui non potest recitare Matutinum, & Laudes, præcipue id negasse, propter ægrotum, qui Matutinum, & Laudes recitare non potest: eo quod videtur durum, obligare ægrotum ad illas horas recitandas; qui enim erit ægrotus, qui non possit recitare Completorium, maxime si illud memoria eius retineat?

18. *Suar.* P. Suarez vbi supra num. 27. asserit, si certo constet, ægrotum posse sine gravi incommodo recitare aliquas horas, teneri ad illas recitandas. Subiungit tamen limitationem his verbis. *At vero si infirmitas impediatur definite Divinum Officium, ut est febris gravis, vel aliquid simile, tunc non censetur esse scrupulose inquirendum, an possit infirmus unam, vel alteram horam dicere, quia excusatio illa ex se indefinita æquivaleret universali, ita enim, ut dixi, consuetudo hanc legem*

interpretatur; & fortasse ratio est, quia est valde difficile in huiusmodi occasionibus attingere punctum in iudicando, quid possit homo dicere, vel non dicere sine gravi incommodo; & ideo satis esse creditur, quod officium ipsum dici non possit sine notabili incommodo.

19. Iuxta hanc Suarii doctrinam dicendum est, quando certum est, ægrotum non posse sine gravi incommodo, aut periculo, recitare totum officium, & dubitatur, an possit aliquam partem recitare, illum ad nihil teneri. Hæc est sententia P. Suarii in verbis proxime relatis, quam sic explicuit P. Thomas Sanchez lib. 1. Sum. cap. 19. num. 8. *Si vero pars illa non sit omnino certa, sed perplexitatis, & scrupulorum occasio esse possit in quantitate partis, ad quam est potentia dignoscenda; tunc cenſeo, servandam esse regulam num. 1. traditam, ut maior pars trahat ad se minorem: atque ita si desit potentia ad maiorem officij partem, cesset obligatio ad reliquam, ad quam forte est potentia: quia cum pars non sit certa, non potest commode dividi obligatio, quin multis scrupulis, & perplexitatibus pateat circa quantitatem, ad quam est potentia, dignoscenda: Et iuxta hanc regulam cessabunt perplexitates, & scrupuli.*

20. Sed contra hanc resolutionem militat hoc argumentum. Dum præceptum est certum, & dubitatur, an in hoc casu obliget ratione alicuius peculiaris circumstantiæ, in hoc dubio præceptum obligat; quia possessio stat pro præcepto, ut multis probat P. Thom. Sanch. lib. 1. Sum. cap. 10. num. 34. & pro hac sententia citat Decium, Bernardum, Alciatum, Nevizanum, Surdum, Glossam, Francum, Salicetum, Everardum, Abbatem, Covarrubiam, Gonzalez, & Medina contra P. Salas tom. 2. quæst. 21. tract. 8. disp. vnic. sect. 25. num. 259. sed in hoc casu præceptum recitandi omnes,

nes, & singulas horas Canonicas, est certum; & dubitatur, an ratione ægri- tudinis obliget ad eas horas; quinimo dū dubitatur, an possit illas recitare si- ne gravi incōmodo, dubitatur, an obli- get hic, & nunc: ergo re ipsa obligatur ægrotus in hoc dubio.

21. Sed solutio huius obiectionis multum prodest ad confirman- dam doctrinam traditam. Etenim quando præceptum tale est, quod non obliget cum gravi detrimento, & ea dubitatio inducit, aut constituit peri- culum eius detrimenti, tunc præcep- tum non obligat; nam idem iudicium fit de detrimento, ac de periculo il- lius. In nostro ergo casu id ita evenit: nam præceptum recitandi horas Canonicas non obligat cum gravi detrimento valetudinis; cum ergo du- bitatur, an possit ægrotus recitare ali- quam partem officij Canonici, ea du- bitatio est, an recitatio eius partis al- latura sit detrimentū ægroti; id enim perinde se habet, ac timere periculum eiusmodi detrimenti: & ideo dum du- bitatur, an possit recitare, rationabili- ter timetur periculum detrimenti: & ita ægrotus liber manet ab obligatio- ne præcepti.

22. Deinde, quando dubitatur de obligatione præcepti ob talem cir- cumstantiam, quæ ex vna parte mini- ratur detrimentum, ex altera vero in- ducit in perplexitatem, & scrupulum; cum homo ex tali circumstantia ver- setur inter duo pericula valetudinis, & conscientiæ, talis circumstantia, quæ talem dubitationem producit, omnino excusat ab obligatione præ- cepti. Dicendum ergo est, ægrotum non solum excusari ab obligatione recitandi eam partem officij, quam pro certo non potest; sed etiam eam partem, de qua dubitatur, an possit illam recitare sine gravi detrimento.

23. Ad obiectionem ergo dicen- dum est, quando humanum præcep-

tum est certum, & dubitatur an talis circumstantia excuset, standum est pro possessione præcepti, si id dubium non inducit periculum nocenti, maxime quando inducit simul peri- culum incidendi in perplexitatem conscientiæ ob difficultatem deter- minandi, quantum futurum sit detri- mentum, non potest prævalere posses- sio præcepti, sicut nec ipsum præcep- tum cum eo periculo detrimenti. Et in his patet, quid dicendum sit ad rationem dubitandi propositam initio capituli primi.

CAPVT IV.

An qui non potest recitare unam horam integram, teneatur ad recitandam partem eius, quam potest?

SUMMARIVM.

Exemplum de impotentia in Prima, vel in Matutino. num. 24.

Discrimen inter partes unius horæ ad horas, & partes Officij ad totum of- ficiū. Ex P. Suar. num. 25.

Opinio P. Suarii ex hoc discrimine. num. 26.

Refertur alia opinio. n. 27.

An illa subiaceat damnationi? n. 28.

Non subiicitur damnationi, neque vir- tualiter. n. 29.

Præceptum de singulis horis esse præ- ceptum de re dividuâ, probabilius est. num. 30.

Qualibet hora, & quilibet Psalmus per se est expetibilis ad Dei laudem. num. 31.

Ecclesia ita videtur intendere singu- las horas, sicut totum officium, num. 32.

Qui inverteret ordinem unius horæ sine causâ, aliquantulum peccaret. n. 33.

In materia Religionis, si detur dubium, Oooo 2. eli-